

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpenztári cheque-számla 10,489. szám.

Székely-ügyek

az országgyűlésen.

Ugy látszik, hogy a nagy politikai kevéssé juttatja felszínre azokat a kérdéseket, melyeknek megoldása a mi legszentebb vágyunkat és törekvésünket képezi. Annál jobban esett, hogy Nagy György székely képviselő az erdélyi gazdasági politikára hívta fel az országgyűlés figyelmét. Szomorúan konstatálja, — mit mindnyájan látunk — hogy egyes kérdésekben a diadalmas függetlenségi szellem nem lép előtérbe. Azt hittük, hogy az égető kérdések napirendre kerülnek, mikor a nemzetiségi képviselők gyászos szereplése önkénytelenül az erdélyi s különösen a székelyföldi dolgokat, nehéz bajokat tárja elénk.

Nagy György felszólalása legyen irányítója székely képviselőinknek, hogy az országos ügyek mellett a mi speciális érdekeinket, illetve azoknak védelmét is kapcsolják bele az országgyűlési tárgyalások keretébe. Mert nekünk csakugyan van nemzeti bajunk, nem úgy, mint a Breicianuk- és Vládoknak. Magától értetődik, hogy a mienk lényegesen különbözik az ö okvetetlenkedő, hogy ne mondjuk hazafiátlan törekvéseiktől.

Erdélyben nagy baj van. Ennek a bajnak igazi oka, hogy a székelység pusztulásával a vármegyei magyarság — mint eddig — nem jut erősödéshez az oláh- és szászáramlással szemben.

Jól tudják az oláh és szászurak, hogy erős gazdasági eszközökkel képesek leginkább a székelyektől eredő fajmagyarság erejét megtörni. Ki is használják őket figyelmen kívül hagyott, rosszul vagy sehogy sem védett helyzetünket bankjaik útján.

Boldogult Molnár Józsiás képviselő néhány évvel ezelőtt beterjesztette volt az 1902. szept. 14-én Kézdivásárhelyen megtartott székelyföldi népgyűlés feliratát a képviselőházhoz. Azóta semmit sem tettek a Bécs felé gravitáló kormányok.

Nem is nagyon sürgöttük őket. Hiszen a székelység bajjaival keveset törődtek. Amit tettek a közelmúltban, Darányi minisztertől származott. Az a tevékenység is azonban mostanság teljesen szünetelt. Különben sem fogadtunk volna el a darabontoktól szolgálalku-

ségre kötelező kedveskedéseket. Elég volt hűbéresük, kik fenéig turkáltak az ország javiban...

Visszatérve a Molnár Józsiás néhai székely képviselőnk által beterjesztett nagyfontosságú feliratra, őszinte szívből ohajtjuk, hogy a nemes törekvésű előd szelleme minél jobban hassa át az utódokat. Hiszen ama feliratot Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyek, mintegy 116 községének 12 ezeret jóval meghaladó lakói írták alá s az abban felvetett kérdések mai napig is mind megoldásra várnak.

Kíváncsian várjuk, kik teszik magukévá az említett feliratban elmondottakat és ezáltal kik érdemelik meg az igazi székely képviselőnevet s népünk rajongó szeretetét kik igyekeznek választható ügyes-bajos dolgainak hathatós felkarolásával megtartani — jövőre! Reméljük az összes képviselők egy sorba állanak, hisz mindannyian vérbeli 48-asok...

A politikai helyzetről.

* **A nemzetiségi képviselők** vidáman szerepelnek s törlik a borsot a kormány és a magyar nemzet orra alá — Budapesten. Ezt is a dicső hatvanhetes bölcsességnek köszönhetjük. Ahol Kossuth Lajos szent zászlóját fölemelték, ott bukott a nemzetiségi jelölt és ha mindenütt erőteljesen lengetik, ma talán egyetlen nemzetiségi képviselő sem ülne az országgyűlésen. Nevetséges dolgokat produkálnak önmagunk ellen. Vajjon mikor lesz immár a komédiának vége? Ki kell irtani a nemzet testén élősködő hatvanhetes rendszert.

* **A felirati vita** befejezést nyert. Ez alkalommal Bánffy Dezső báró is felszólalt s a nemzetiségiakat kezelte.

* **Leszerelés.** Zselénszky Róbert gróf a kormánytól nem akar kevesebbet, minthogy a vámközösséget Ausztriával szemben tartsa üdvösnék és hogy szereltesse le a szövetséges társak között csak félreértésekre vezető tulipán-mozgalmat. A gróf ur leszerelési mániáját Bécsben Lueger ur bizonyára nagy örömmel fogadja. De a magyar társadalomnak nem imponál az ilyen szomorú bölcselkedés.

* **A kvóta-küldöttség** megüz az osztráknak, hogy a már megajánlott aránynál nagyobb terhet Magyarország nem fizet.

Iparban a jövőnk.

Az ipar közgazdasági jelentősége.

Hozzád szólok édes magyar népem. Hozzád, hiszen jól tudom, hogy lelked fogékony minden jóra, minden szépre. Jól tudom, hogy a tanácsot mindig szívesen elfogadod, ha az a te javadra, a te előmeneteledre szolgál.

Hallgass hát ide! Az iparról akarok én neked egyet-mást elmondani. Remélem, Isten után, hogyha azokat az igazságokat, melyeket alább elmondandó vagyok, szivedbe vésed: úgy az eddigi sokszor nagyon is borús napok helyett szebb, derültebb napok fognak reád virradni. Reád és családodra egyaránt, hogy aztán annál jobban betölthess Isten, haza és családod iránti kötelemeidet.

Nos, lássunk szaporán a dologhoz, mert minden perc drága s neked az élet ezer meg ezer bajaiban kevés idő jut az olvasásra. Aztán mondom, az idő drága, melyet a minden izében szorgalmas, a munkát szerető angol nép így fejez ki: „Az idő pénz!” Hej! Ha minden honfitársunk e pár szónak igazi értelmét felfogná: be más képet nyujtana a magyar ember élete. Még a koresmákat is bátran be lehetne zárni. E szomorú tényeket, melyek oly irtózatossá, emberi ész által ki nem számítható rombolást vittek véghez a magyar családok életében.

No de tekintsünk el e szomorú képtől s lássuk az ipar közgazdasági jelentőségét, hogy annál inkább megérthessük annak nemcsak önmagunk, hanem a nemzeti életre gyakorolt áldásait is.

Földmivelés, ipar és kereskedelem, e három közgazdasági ágak fejlesztésére törekedik ma minden életrevaló, művelt nép. Olyan három dolog ez, amelynek elhanyagolása olyan, mint a vészterhes felhő: a legnagyobb bajoknak, károknak csiráit hordja magában. E bajok, e károk közül elég csak egyet említenem: a szegénységet. No hát ennél nagyobb ördög van-e a világon?

Akinek ajtaján a nyomoruság bekopogtatott: ott már nincs többé megelégedés. Ahol hiányzik a megelégedés: ott nincs öröm, nincs munkakedv. Borús a család ege. E boruból villámok cikáznak, hogy szétdulják a családi egyetértést. S mert a villámlás mennydörgéssel jár: itt születik meg a magyar embernek más nemzetek életében páratlan Isten-áramlása. Ennek következményei pedig az erkölcstelen élet, a vallástalanság, hogy aztán éppen akkor tartsa el magát az Isten, midőn reá a legnagyobb szüksége van.

Lássuk azonban most már az ipar-
nak áldásait önmagunkra nézve. De
mert minden magyar ember lelkének
egyetlen vágya, óhajtása, hogy nagy
és hatalmas legyen a magyar e haza
földjén, lássuk egyben, hogy a nem-
zet életfáján minő gyümölcsöket te-
rem az ipar?

Legyen szabad egy kis hasonlat-
tal élnem. Ugy-e a családi élet lelke
az édes, jó anya. Az ő emlőin nő-
nek fel azok a kis „csemeték”, aki-
ket mi gyermekeinknek nevezünk.
Ugy-e az ő szíve veréből táplálko-
nak; onnan szívják magukba azokat
a jó tulajdonságokat, melyek mint
fán a virágok: díszei az emberi élet-
nek.

Az ipar is ezt a nevelői munkát
végzi nemcsak az egyesek, hanem a
nemzeti életben is. Az ipar, ha az
arra hivatott emberek kezében van,
anyagi jólétet teremt. Ezt csak egyik
kezével teszi. Másik kezével mun-
kálja a lelket, a léleknek boldogító
erényeit. Örök igazság az, hogy a
munka nemesíti! Az ipar munkálja
tehát az élet legszebb virágait: a
megelégedést, az örömet. Munkálja
a becsületet, az erkölcsös életet. Az
Istenbe vetett hitet, bizalmat, mert
a munkás érzi, látja azt, hogy:
„Hasztalan az ember munkálkodása,
ha nem járul hozzá az Isten áldása.”
Az élet tanítja arra, hogy az Isten
nevében megkezdett és végzett munka
sikere el nem maradhat.

Hogy az ipar közgazdasági jelen-
tőségét annál jobban megérthessük,
tudnunk kell azt is, hogy minő ha-
tással van édes testvéreire: a föld-
mivelés és kereskedelemre nézve.

A földmivelőt inti, tanítja, majd
eszközöket ad kezébe, hogy fárad-
ságos munkáját jobb sikerrel végezze,
hogy figyelmét inkább az ipari ter-
ményekre fordítsa. A kereskedőnek
odaadja keze alkotását, hogy azt ér-
tékesítse; hogy világlátásával nem-
csak anyagi, hanem szellemi kincse-
ket is hozzon magával. Valóban az
ipar az, mely nap-nap után azon
dolgozik, hogy úgy az egyesek, mint
a nemzet életére áldást hintsen.
Dolgozik azon, hogy szegény hazán-
kat kiemeljük abból az áldatlan ál-
lapotból, abból a szegénységből,
melybe régi időkben a folytonosan
fülébe hangzó harci riadó, újabb
időben a régi viszonyokhoz való cső-
könyös ragaszkodás, mi több, a nem-
bánomság juttatta.

Ma már a különféle nemzetek so-
rában azé az elsőség, amely az ipar
közgazdasági jelentőségét megértette.
Az iparban elmaradt nemzetek gyám-
ság alatt élnek. Mert mindig mások
kegyelméből élnek, sem anyagi, sem
erkölcsi függetlenségre szert nem

tehetnek. A szabadság zászlóvivői manapság az ipari pálya munkás, értelmes emberei. A második ezer évet ezek a munkászekek építik föl. Ez így van! Ezt kétségbe vonni nem lehet.

Spaller József.

Vármegyénk gazdáinak ülése.

Gazdasági Egyesületünk választmánya e havi rendes ülését kedden d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében, Ugron Ákos főispán, egyesületi elnök vezetése alatt tartotta meg.

Hivatásos gazda került az egyesület élére, aki nem pusztán kötelességből, a közbizalom által tehernek reá rótt kényszerből, hanem valódi ügyszeretettel foglalkozik vármegyénk gazdasági ügyeivel. Saját élettapasztalataira tud hivatkozni, a melyekből leszűrt tanulságokat, okulást szerezhettek. Nagyon csodálkozunk tehát, hogy gazdaközönségünk e kicsiny parlamentjében épen oly kevesen voltak a választmányi tagok, mint mostanában az országgyűlésen szoktak lenni a honatyák...

Fontos érdekek fűződnek vármegyénk gazdasági egyesületének helyes, alapos működéséhez. Valóságos áldás, hogy minden hónapban alkalom van egy olyan szervezetben résztvenni, honnan egyenesen a földmivelési kormányhoz lehet felírni a gazdaközönségünket legközelebről érdeklő ügyekben. Jövőre fokozottabb módon kell fölhasználni az alkalmat. Ugy az egyes választmányi tagok, mint a Gazdakörök elnökei, tartsák kellemes kötelességüknek minél tömegesebben megjelenni. Hozzanak magukkal friss eszméket, hasznos javaslatokat. Néma gyermeknek, a legjobb édes anya sem értheti szavát.

Alig hihetjük, hogy egyiknek-másiknak valamely hasznos irányu eszméje ne volna. Olyan, amely egyes

vidékek, esetleg az egész vármegyére kiható erővel bírna. Ki vele, most az ideje — napvilágra hozni.

Az egyesületnek — mint említők — ahhoz értő elnöke van, aki ohajtva várja, hogy vármegyénk nyomoruságos helyzetén segíthessen. Ragadjuk meg a kedvező alkalmat s a hasznos és üdvös indítványok egész sorozatát tárjuk eléje. Frissítsük fel az egyesület pár hónapra ellankadt életét. Most immár nem azt nézi elnökünk, hogy ki veti föl a közhasznú eszmét, hanem inkább annak hasznos voltát tekinti, mert ő maga is gyakorlati gazda.

Különösen a Gazdakörök elnökeit kérjük, ne sajnálják a minden hónap második keddjén megtartani szokott választmányi ülésekre befáradni és amit otthon, saját körökben megérleltek, gyakorlati tapasztalataik után leszűrték, hozzájuk esetről-esetre a gazdasági egyesület kicsiny parlamentjébe. Hadd ismerjék a központban is ügyes-bajos dolgaikat, hiszen a lehetőségig segíteni akarunk azokon.

Lássuk hát értelmes, előre törekvő székely gazdáinkat együtt a közjólét munkálásán. Vezérünk van, most immár csak derék közkatónak kellene. Az ilyenek sem hiányoznak vármegyénkben s nagy a reményünk, hogy a legközelebbi ülésen szép számban látjuk együtt majd őket...

Adja Isten!

Különben a választmányi ülés igen érdekes volt mind végig. A főispán megígérte, hogy a földmivelésügyi miniszternél — tekintettel a mezei munkásviszonyok türehtelen voltára — lépéseket tesz, hogy jövőre innen munkásokat ne szállítsanak más vidékekre. Felírják, hogy az elszállítottakat azonnal küldjék vissza, mert a gazdaközönség még drága pénzért sem bír munkásokat kapni. Az elszállított kigazdák is roppantul károsodnak, mivel a ked-

vezőtlen időjárás miatt idejében tihon nem kaszálhattak. Az alkalmas idő kezdetén — mikor a kapálás és kaszálás együvé esett — elszállították őket. A napszám soha sem tapasztalt magasságra emelkedett.

Az O. M. G. E.-nek a gazdasági érdekképviselet szervezésére vonatkozó megkeresését az elnök, titkár, Daniel Lajos, Gyárfás Endre, Ugron Zoltán, Szabó István, Máthé Pál és Szabó Gábor tagokból álló bizottságra bízták érdemleges elintézés végett. Ez a bizottság e hó 17-én ülést tart.

Máthé Pál és Szabó Gábor a cselédiviszonyok miatt panaszkodtak. A főispán kijelentette, hogy szolgáltatásnak konkrét adatokat, tegyenek nálá panaszt s ha úgy találja, hogy valamelyik főszolgabíró a lehető leggyorsabban nem intézkedik, teljes szigorral jár el a mulasztóval szemben.

Szabolcs vármegye gazdasági egyesületének a tagosított közlegelők visszaállítására küldött átiratát, mivel nálunk hasonló viszonyok nincsenek, egyszerűen tudomásul vették. Ezzel kapcsolatosan Gotthárd János szóvá tette a vargyasi közbirtokosság mostoha helyzetét. Mire a főispán kijelentette, hogy immár a földmivelésügyi miniszteriumban is belátták a székelyföldi legelőhiánynak káros voltát. A helyzetet úgy lehet segíteni, hogy a megfelelő erdőterületekből azon részt, melyek legelőknél alkalmasak, kijelölik és indokolt kérelemmel fordulnak az erdészeti bizottsághoz és a legelőt engedélyezni fogják.

A házinyulterenyésztés ügyének felkarolását vidékünkre nézve hasznosnak nem tartják. E helyett ősszel nagyobb akciót indítanak a vadnyulak s általában a hasznos erdei vadak rendszeres tenyésztésére. A vármegyei vadászterületeket hosszabb időre bérbeveszik és állandó vadkivétel céljából benépesítik hasznos hajtó vadakkal.

A hadkiegészítő parancsnokságoknak vidékünkéről közepes szénatermést jelentenek. Az E. G. E. 15-tenyészállatkiállításának rendezésére küldött értesítést tudomásul veszik és lapunk útján arról a gazdaközönséget tájékoztatják.

Nagy feltűnést keltett a fejérmegyei G. E. átirata, mely a földbérleti horribilis III. o. kereseti adójárról szól. Pártoló felirattal támogatják annak igazságos rendezését. Kapcsolatosan Máthé Pál szóvá tette, hogy a vidéki korcsmárosokat nálunk túlságosan megadózzák. 140 koronát rónak egy-egy szegény emberre, amit elbirni képtelen. Megtörtént esetkép hozza fel, hogy egyik izraelita korcsmáros szombatnapra idézték az adókiivetéshez s így az jogos védelmétől elesett, mert vallásgyakorlása miatt, a tárgyaláson részvenni nem vehetett. A főispán gyökeres orvoslásról gondoskodni fog. Csak bizalommal forduljanak hozzá. Azonban a sérelmes adókiivetés ellen fellégyamodással kell élni.

A tejszövetkezetek sajtkészleteinek feldolgozására és értékesítésére egy kvargligyár felállítására került szóba. A jelenlevő gazdák a főispán eszméjét tetszéssel fogadták és támogatásukat ígérték.

Tudomásul vették, hogy a földmivelésügyi miniszter ezévbén is hajlandó szilvaifűző, szilvaaszaló és szilvapálinkafűző gépeket kikölcsönözi a hozzá folyamodó gazdaközönségnek.

Más apróbb ügyek elintézése után, örömmel fogadták Szabó István választmányi tagnak a szüzgulya megvizsgálásáról szóló jelentését, mely szerint a legelőn levő állatok igen jó állapotban vannak. Viz és táplálék bőven van. A múlt évben készített vályuk elrepedeztek. A tarkaborjuk sokkal jobbak, mint a fehérek. A csikólegelő ügyében a földmivelési miniszterhez felírják.

Szabó István a székelyföldi kirendeltség működését bírálja s annak

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(45. folytatás.)

Voltak-e jobbágyokon kívül még ugynevezett szentegyház jobbágyai is. A mennyiben ezek nem az egyház zsellérei, de jobbágyai voltak az egyháznak, adót kellett fizetniök. Mikor ezek a XVII. század folytán a falu terhei alól magukat kihuzni próbálták, az 1639-iki országgyűlés a következő határozatot hozta rájuk: Azok, akik valósággal a templom földjén laknak, nem kötelesek a falu terhéért fizetni, de igen azok, akik olyan jószágon laknak, a mit az egyház legatummal örökölt, valamint azok is, akik a falu közönséges földjére vannak letelepedve.¹³⁰ A közönséges szó, láthatjuk ebből, azt jelenti, közösséges.

A zsellérek egy külön rendet képeztek. Az 1622-iki országgyűlés meghatározása szerint a zsellérek „azok, akiket a nemes az ő udvarába vitt és telepített.”¹³¹ Udvar alatt ebben az esetben nem pusztán udvarház vagy nemesi telek értendő, hanem mind az a birtok is, ami öröklés, vásár, csere vagy királyi adományozás útján szereztetett. Ebbe azonban nem volt a tulajdonképpii jobbágybirtok számítható, mert a jobbágnak a saját telkére való birtokjoga, amint említettük, érintetlen maradt. A zsellér tehát abban különbözött a jobbágytól, hogy birtoka nem volt, ura földjén annak kegyel-

méből élt, birt szabad költözési joggal, a szolgáktól és cselédektől abban, hogy némi árendásféle volt, a ki urától bizonyos darabföldet kapott, amelyekért aztán dézsmát kellett neki adni. Mennyi hasznát vagy dézsmát kellett azonban megmivelt földjéből urának adni, megmondani a legjobb akarattal sem lehet. Bizonyosan a legkülönbébb szokások uralkodtak ebben. A zsellérek elődei nyilván a hajdani földönlakók, akik idők folytán ősbjobbágyokká váltak. Hogy e zsellérek többsége megvásárolt, eladósodott, szabad székelyekből való volt, említettük már, épp úgy ama külső körülményeket, amelyek a harmadik rend elzüllését okozták. Voltak ugyan közöttük, voltak bevándorlók is, Moldvából és egyebünnen, de hát ez csak a kisebb szám vala. Az 1622-iki országgyűlési végzés épp úgy a zsellérek, mint az ősbjobbágyokat fölmentette az adótól és pedig ugyanazon okból; ezek is nemesi birtokon laktak, mely eo ipso adómentes volt. Voltak a Corpus Statutorum szerint a személyileg szabad zsellérekön kívül olyanok is, kik a jobbágyok közül kerültek ki.¹³² A zsellérek megkötött voltát bizonyítja egyébként egy országgyűlési cikkely is 1635-ből: „Mikor egy zsellér magát valakinek jogi formában elkötelezi, azt a fejedelem nem adományozhatja el; de ha egy csavargóról van szó, akinek köteleztsége justo modo senki iránt nincs, akkor az ilyen azé, akinek őt a fejé-

delem adományozza.”¹³³ A végzés szavai szerint éppenséggel nincs okunk feltenni, hogy a zsellérek eme kötött volta erősebb lett volna, mint akármelyik szolgáé, aki meghatározott időre szegődött be. A falu közösségnek a zsellér nem volt teljes jogu tagja. Nem kapott nyilat az osztóföldből és a széki jószág felosztásakor sem vették őt számba.¹³⁴ Ámbar nem volt elvileg adófizetésre kötelezve, de azért néha kényszerítették arra.¹³⁵ Sőt fegyveres szolgálatra is felhívták nagy szorongatás eseteiben.¹³⁶ Minthogy pedig a községi lakosok jogaiban nem volt részök, könnyen megérthetjük, hogy a falu terhéért hordozni nem valának kötelezhetőek.

A cselédek vagy szolgák, más szóval a nemesség cselédsége, a szabad rendhez tartozott. Ezek uraik belső környezetében végeztek személyes szolgálatot s alkalmilag a hadba is elkísérték őket. Tudvalevőleg a primorok vagyofuk szerint kisebb-nagyobb számú szolgát vagy fegyverhordozót szereltek föl s azokat a háboruba vitték magokkal. Az ily hadakozók szolgálata azonban ideig-óráig tartott, rendszerint a hadjárat végéig; annak okáért az ily szolgák vitézi rendje nem tudott kifejlődni, sőt egy ilyen rend kifejlődésére a Székelyföldön még irmagot sem találunk, valami hasonlót a németországi szolgák vagy fegyvernökökhöz a 12. és 13. században. Odáig nem fejlődtek itt a viszonyok, hogy osztályszerű kü-

lönbség legyen olyan szolgák közt, akik hadba jártak, s olyanok között, akik mezei munkát végeztek. Ilyesmire a székelység szegény és kevés számu volt. Nem ritkán fordult elő egyébaránt a XVII. században, hogy hadköteles székelyek beszegődtek szolgának, hogy így a hadjárat alól kibujjanak. 1667-ben az országgyűlés erélyes eljárást határoz ellenök.¹³⁸ 1670-ben megint panasz van az országgyűlésen, hogy éppen azok a szolgák, akik hadban legügyesebbek valának, nem hogy zsoldra számítanának, sőt inkább öket fizetnek uraiknak, hogy hadi szolgálattól így megszabaduljanak. S mikor kiadódik a parancs a készülődésre, kihuzzák magokat a hadi szolgálat alól s nem ülnek fel. Ily módon a hadkötelesek a rájuk legkevésbé nyomasztó formában szépen megkerülik a törvényt s beszegődnek szolgának. Ha jobbágyok lennének, örökre le volnának kötve, de mint szolgák csak ideiglen valának, azaz a szegődség idejéig. Az országgyűlés utasítja a tisztviselőket, hogy tegyenek e visszaélések ellen. A szolgák gyanánt élő szabad székelyek már a Consuetudo Municipalis ex 1555 szerint meg voltak kötve a szegődség idejére.¹³⁹ Az Approbaták szerint az elsőkött szolgákat erőszakkal is visszatérésre lehetett kényszeríteni.¹⁴⁰ De béröklet pontosan kellett fizetni uroknak; ha nem fizetett az ur, a károsult szolgák panaszára bíróság kellett eljárni a tisztviselőknél. Ha pedig a

sok tekintetben egyenesen káros voltára hívja fel a választmány figyelmét. Elmondja, hogy a kirendeltség ígérétekkel kecsgettette a gazdaköröket és tejszövetkezeteket és azokat nem váltotta be. Költséges beruházásokat tettek különösen a tejszövetkezetek a kormánysegély reményében s most a legtöbb tejszövetkezet működését megszüntette. Felkéri a főispánt, hogy a tejszövetkezetek elnökeitől szerezzen be információkat és a bajokat tegye vizsgálat tárgyává. Nem ártana különben az egyes gazdákat is meghallgatni. Különösen azokat, akik tejet szállítottak a tejszövetkezeteknek.

A főispán meleg érdeklődéssel szól az ügyszó s a legszélesebb körű intézkedést ígerte annál is inkább, mert a szervezésnél hibát lát. Ha ugyanis a tejet nem zsirtartalom, hanem literszám szerint vásárolják a szövetkezetek, akkor nem lehetnek életképesek, mert léptenyomon károsodás érheti őket. Mindenesetre megvizsgálja a bajokat.

Nagy örömet keltett a főispán azon bejelentése, hogy a földművelésügyi kormány egy nagyobb összeget helyezett kilátásba jó fajta tenyésztésének beszerzésére. Közlebről külön ülésen határozzák el a legalkalmasabb állatfaj meghatározását — a már jóváhagyás alatt álló vármegyei szabályrendelet értelmében.

Több tárgy nem lévén, az ülés az elnök megéljenzésével ért véget.

Hol a hiba?

Udvarhelyvármegye közönsége tizenkét évvel ezelőtt a közrend, közérkölciség és közegészség érdekében megóvása szempontjából szabályrendeletet alkotott.

Ez a szabályrendelet büntetéssel tiltja, hogy a 16-ik életévét be nem töltött fiúgyermek és a 15-ik életévét be nem töltött leánygyermek

szolga kilépett helyéből, szolgálati bizonyítványt kellett kiállítani urának. Ha ilyen bizonyítványa nem volt, akkor őt a széki tisztviselő, kivált ha az illető hazátlan vagy nem nemes vala, addig tarthatta bezárva, míg dolgait rendezte. Ha pedig valaki ily bizonyítvány nélküli szolgát fogadott fel, akkor neki azt, amennyiben korábbi ura iránt kötelezettségei voltak, szabadon kellett bocsátani.¹⁴¹ Viszont a szolgának az ő urát, mikor háboru volt kitörőfélben, nem volt szabad elhagyni.¹⁴² Mikor pedig hadköteles székelyt fogadott fel szolgának valaki, akkor annak, ha megfelelő birtoka volt, háboru esetében zsoldost kellett fogadni maga helyett; de ha urokat a hadban is szolgálták azok, akkor zsoldos állítására nem köteleztettek. A valódi szolgák ilyesmitől akkor is mentesek voltak, mikor urok őket otthon hagyta.¹⁴³

Említve volt fennebb, hogy a szabadosoknak csaknem egész rendje az 1622-iki országgyűlés végzése következtében feloldott, elenyészett és hogy közülök az alkalmasabbak kivétel nélkül a darabontok rendjébe kerültek, vagy legalább hasonló kötelességekre kényszerítettettek. Különbség köztük és a darabontok közt, kik a rendbe királyi kinevezés folytán jutottak, a következő időkben nem konstatálható. Az azutáni idők lustra listájában a libertinusok nevével már nem találkozunk, szabados és darabontot egy rubrikába irtak.¹⁴⁴

(Folyt köv.)

korcsmában, sör-, vagy pálinkaméresi helyiségben, valamint a téli esteiken tartani szokott — ugynevezett fonógyülekezeten időznek, avagy nyilvános táncmultságokon megjelenjenek.

Az 1879. évi XL. t.-c. I. szakasza alapján, kihágásnak minősíti a tilalom megszegését. Egy koronától ötven koronáig terjedhet s az illető községben főnálló, esetleg fölállítandó ifjusági és közkönyvtár, vagy ilyenek nem létében, a községben levő iskola, vagy iskolák javára eső pénzbüntetést állapít meg.

Büntetendő a korcsmáros, sör- vagy pálinkamérő, a fonógyülekezeteknek helyet adó tulajdonos vagy bérlő, nyilvános táncmultságot rendező, aki ilyen gyermekeknek italt szolgáltat és helyet enged. Sőt maguk a szülők és gyámok is az említett büntetéssel sújthatók, amennyiben a nevezett helyekre magukkal viszik gyermekeiket vagy gyámoltjukat.

A községi előjárásoknak szigorú kötelessége ezen szabályrendelet betartása felett örködni és az ellene vétőket a járási főszolgabíróknak kimélet nélkül bejelenteni. Ha ezt a köteleességüket elmulasztják, az 1886. évi XXII. t.-c. értelmében, fegyelmi uton vonhatók felelősségre.

A szabályrendelet minden községben kihirdetendő és az összes italméresi helyiségekben a vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő és állandóan olvasható állapotban tartandó. Azon vendéglős, korcsmáros vagy italmérő, aki ezt nem teljesíti, az elől említett pénzbüntetéssel büntetendő a szintén megjelölt célra.

Ezen szabályrendelet hatálya Székelyudvarhely város területére is kiterjed és a kihirdetés 15-ik napján életbe lép.

A büntetéseket elsőfokban a járási főszolgabírók, illetve a város rendőrkapitánya, másodfokban az alispán, harmadfokban pedig a belügyminiszter állapítja meg.

Igy szól eme fontos szabályrendelet, mely a maga egészében végrehajtás alá nem kerülhetett, sőt talán még részben sem valósult meg vármegyénk területén. Nem pedig azért, mert a bejelentések elmaradtak és állandóan elmaradnak.

Nézetünk szerint — üdvös dolog volna, ha a bejelentésekkel a csendőrséget is megbízná a vármegye oly formán, hogy utazásai alkalmával az előforduló eseteket kipuhatólja és személyválogatás nélkül följelentse.

Másfelől pedig az ifjusági egyesületeknek is érdekében állana, hogy a visszaéléseket bejelentéssel meggátolja.

A jövő nemzedék erkölcsének, egészségének megóvása, mindenestre közfigyelmet érdemel. Nem ártana tehát e kérdéssel a közigazgatási ülésen foglalkozni és alkalmas körrendelettel a közfigyelmet ebben az irányban fölhívni.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap további küldése fennakadást ne szenvedjen.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tizenharmadik vers.*

A hazáért ma verset írni
Banális, elkopott dolog,
És én, a fakó, bus poeta
Mégis csak róla dalolok...

Irjon dalt más a szép szemekről,
E témát másokra hagyom,
Az én Múzsám a honszerelmem,
Ez az én vezéricsillagom...

Irtam más dalt is — hajh! de régen.
A fény, öröm mind éjbe folyt,
Minden dal, amit akkor irtam
Szívverem egy-egy cseppe volt...

De megaludt a vér, már nem foly
Kiegett immár rég a szív...
... A keserűség, honfi bánat
Az csak, ami még dalra hív...

A szív jobbrésze már kiegett
A gyűlölet, mi megmaradt
Ad ihletet még s csal a lantra
Fájdalmas panaszhangokat...

S ha ellobog az is, elhallgat
A dal, az eszme, gondolat,
Feltűzhetik kora siromra
Korán kettétört lantomat...

Hegyi István.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottságának** tegnap délelőtt Ugron Ákos főispán elnökle alatt igen érdekes ülése volt. Különösen Szobotka Rezső kir. főmérnök közérdekű előterjesztései foglalkoztatták hosszabb időig a bizottságot. A közel-múlt árvízveszedelmek kártételeiről részletes beszámolót tartott és az utalap sürgős kiadásainak fedezésére 25,000 korona államsegély kérelmezését javasolta. Vasuti és postai közlekedésünk türethetetlen állapotait is szóvá tette s a bizottság egyhangúlag elfogadta ez irányban tett előterjesztéseit megfelelő módosítással. Igen fontos indítványokat tett Dr Várentsik Ferenc tisztii főügyész is. Az alispáni jelentésnél a helybeli szakiskola iránt való nagyobb érdeklődés felkeltését kívánja. Adatokkal igazolja, hogy vármegyénk közönsége körében annak előnye ismeretlenek. Az alispánt megfelelő felhívás kiadására utasították. Vasuthiányunkat teszi szóvá s indítványára az előbb indult mozgalmat felújítják és kéri a székelyudvarhely—gyergyói vonal kiépítését. Az utalap 6 százalékos kölcsönét olcsóbb kamatra konvertálják. Daniel Lajos, Ember János és Dr Mezey Ödön biz. tagok szóltak még s Máthé Pál tett megjegyzést egy vasúti kalauz visszaéléseiről. Majd a rendes jelentéseket vették tudomásul és a sorrendben levő tárgyakat elintézték, az ülés véget ért.

— **Meghívó.** Koroná és vidéke ez évben végzett tanítói folyó hó 29-én (vasárnap) a közs. isk. növendékei tankönyveinek részbeni fedezésére, műsorral egybekötött zártkörű kosaras táncmultságot rendeznek, a következő műsorral: 1. Népdalegyveleg. Éneklik: Fekete Gyula, Gálffy Ferenc, Kádár Balázs, Kiss János, Pál Mihály, Simó Béla, Szent János, Válics Nándor tanítók, Patakfalvi Izsák IV. éves, József Dezső, Kendi István, Szilágyi Miklós III. éves tanító-növendékek. 2. Szaval: József Dezső. 3. Szatácsok. Éneklik a tanítók és tan. növendékek. 4. Szaval Kádár Erzsike k. a. 5. Hegedű duett. Játszák: Simó Béla és József Dezső. 6. Szaval Filep Zsuzsanna k. a. 7. Monolog. Elő-

* „Tizenharmadik vers” címe azért, mert a „Hazáért” c. füzetben tizenkét költemény van s ez azokra vonatkozik.

adja: Simó Béla. 8. Béka-kántáté. Éneklik a tanítók és tan. növendékek. Rendezőség: Elnök: Gálffy Ferenc. Titkár: Kádár Balázs. Pénztárnok: Kendi István. Ellenőr: Pál Mihály. Fekete Gyula, Kiss János, Simó Béla, Szilágyi Miklós, József Dezső, Patakfalvi Izsák, Szent János, Válics Nándor, rendezők. Belépődíj: személy-jegy 80 fillér, családjegy 2 K 50 fillér. Kezdeté este 7 órakor.

— **Véres családi jelenet.** Oroskovics Jenő, marosvásárhelyi rendőralkapitányt e hó 9-én este Fülöp Lajos marosvásárhelyi 22. ezredbeli honvédhadnagy forgópisztolyával meglötte. A véres esetről keringő hírek annyira ellentmondók, hogy a tárgyilagosságot tudatának hiányában, részletek közlését ezidő szerint még korainak tartjuk. Csak annyi látszik bizonyosnak, hogy a szomorú eset oka, az — asszony volt, akit városunkban is igen jól ismernek.

— **Kik szeretik a főispánt?** Két székely nagy érdeklődéssel beszélgetett egyről-másról. Közben szó került Ugron Ákos főispánról is, akit egyik székely valamely ügyes-bajos dologban fölkeresett.

— No hanem komám, kaptunk egy igazi főispányt — mondja a székely — Hogy-hogy komám?

— Hát ugy, hogy e mán osztáng igazi embör. Mett csak az igasságot szereti, csupa lélek és tudomány. Esmeri a szeginy embör dögát tövirü-hegyire. Jobban beszélgettünk edgyüt, mint a jedző urral, aki még aszt sem mongya újek le. Hát én osztég eles panaszótam minden nyomoruságomot, de még a faluertes Megmondogattam, hogy nekünk hó fáj. A főispány ur pedig igazi szeretetvel hagatta meg a beszédem s azt mondotta nekem, hogy máskor es menyek el hezza, met őt a kormány azért küte, hogy bajainkban segicsen. El sem tudom mondani kiednek, hogy mijen jó embör. Rögvest megszerettem.

— Láttya komám ijen az igazi független, tiszta kezü ur, akit megvesztegetni nem lehet. Mán az ijent én es szeretem s mihejt a dógom engedi, énes elmenyek a méltóságos urhoz. Nekem es van egy rakás mondani valóm — holmi panyamákrol, a kit csenálgatnak nálunkes...

A két székely barátságosan kezét szoritott és ki-ki a maga faluja felé elballagott.

— **Párbaj kard és vér nélkül.** Folyó hó 10-én délután villámgyorsan terjedt el a hír, hogy egy kis fiu a Küküllőbe fult. E hirre szorongva dobbant meg minden szülő szive, kinek kis fia van s az urfi nem volt ép akkor odahaza. A kíváncsiak tömege tartott csakhamar a Küküllő felé, hogy megtudja a szörnyű valót. Azonban szomorú látvány helyett kacagtató kép tárult a nézők elé; két városi fiatalember állt szemben egymással a füzek alatt, a hüs viz partján és ugyancsak verte agyba-föbe egymást pusztá kézzel. Döngöttek az öklök, szikráztak a szemek. Végre is a báméskodók közül önként vállalkozó párbajsegédek választották el füzfa husánggal a viaskodókat. Az eset színhelyéről visszatérők elbeszélésére fellelegzett minden fiuval megáldott szülő és soha annyi picula nem verte a

Mozgó-fényképelőbe való belépti-jegyre a kicsiny tenyereket, mint az nap este. Aki pedig piculát nem kapott, annak is meg volt az az öröme, hogy vacsora közben legalább nem tétettek célzások holmi apró secundák miatt. Lapunk nagyhaju, de kishaju riporterének sikerült az est folyamán a páros viaskodókat egyik jóhírű Petőfi-utcai vendéglőben meginterjúvolni az eset részletei felől. A fiatal emberek tartózkodtak minden bővebb felvilágosítástól, emberünk azonban nem tágitott és tíz felliter bort és egy egész szál gertyát rendelvén, sikerült neki a párbaj hőseiből kaptahuzóval annyit kivenni, hogy a párbaj Shakspearenek „lenni vagy nem lenni” híres mondása fölött támadt vitából keletkezett s a kölcsönös sértés oly súlyos volt, hogy feltétel gyanánt az utolsó ruhadarab letétele és ezután még az első vér állapotot meg. Még csak annyit, hogy az esetnek büntügyi folytatása nem lesz.

— **„Mondj igazat s betörök a fejed.”** Soha sem bizonyosodott be jobban ez a közmondás, mint a „cseh-tulipán”-féle ügyből kifolyólag. A „megsárgult szélű” cseh papirt felhasználja maga a tulipán-szövetesség jegyzője és ennek dacára — úgy képzei — neki van igaza... Az akkor még névleges felelős szerkesztő „magyarázta a tisztességes sajtó fogalmát” s úgy tüntetik fel távozását, mintha hetekkel előbb arról szó sem lett volna. Pedig hát jul. 1-én tul a név csak feledékenységből maradt ott. A cseh-tulipán értékesítője (erkölcsi értéket számítva) pedig pört indít a felelős szerkesztő ellen, mikor a cikk szerzője ismeretes. Szegény fejünk, vajjon hogyan bírja ki ezeket az átkozott ellentéteket!... „Mondj igazat s betörök a fejed!”...

— **Vegyes lakatos munkára** egy szorgalmas, józanéletű fiatal segéd állandó alkalmazást nyerhet Paál András lakatosmesternél Csikszere-dában. Bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában nyerhető.

— **Igen szép színes és más helybeli képes levelezőlapok** nagy választékban kaphatók Betegh Pál és Társa könyv-, zenemű-, papir-, iró- és rajzszerkesztésében Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 31. sz. alatt.

— **Országos kirakóvásárok július havában** a következő helységeken és napokon lesznek:

12. Berkenyész, Rettég.
13. Csik-Szereda, Medgyes, Pojána.
14. Soósmező.
15. Uzd-Szt-Péter.
17. Gyergyó-Ditró.
19. Szilágy-Nagyfalu.
20. Zám.
22. Kovászna.
23. Hadad, Szamosujvár.
24. Dicső-Szt-Márton, Gyula, N-Ida, Vajda-Kamarás.
25. Kóhalom.
26. Pánffy-Hunyad, Gyulafehérvár, Parajd, Sajó-Udvarhely.
28. Buza.

CSARNOK.

Mese a tulipános-estéről.

— Átha megtörtént. —

A hírhírű fel fogja jegyezni, hogy a f. évi július hó 1-én rendezett tulipán-táncestély közepes érdeklődés mellett folyt le.

Bevételez 243 koronát, melyből 79 50 koronát juttat a „Tulipánkert”-nek.

De a krónikák szük szavu embere se hagyhatja ki jegyzetéből, hogy a kicsiny, de lelkes társaság tulipános jókedvvel rugta éjjeli 2 óráig a táncot... Ennyit a krónikás.

Most pedig átveszem a szót én, egyik „jelenvolt”. Ott heverésztem a locogó Küküllő partján a megkészt füben s fülemben a „csürdön-gölő” ütemeivel s lábamban még a tánc reflex-mozgásaival nézem, miként imbolyog egyik hab a másik után lefelé.

De hallga! Közel a parthoz, a sekély vízben paskolás hangzik; odamegyek s mit látok: egy halind, folyónk tipikus hala ugyancsak evickél, hogy a sekély vízből a mélyebbe vergődhesse.

Megfogtam a szerencsétlent s behajítottam a mély vízbe. Ő pedig szembe fordult karsu testével s mozgékony szárnyaival libbentve tartva fel testének egyensúlyát, soha nem hallott csodaképen beszédre nyitá öblös száját.

— Elmondok neked jó ember egy történetet. Tulipánodról és bágyadtan fénylő szemeidről látom, hogy te is ott voltál a „Tulipán-estély”-en. De büszkén mondom, hogy ott voltunk mi is sokan, több ezereken, mi, halak, akikre ti piros vérű emberek ránk fogtátok, hogy hideg, hal-vérünk van, amely felpezsdülni nem tud. Hallgasd csak a történetet.

Itt különös elbeszélőm kis szünetet tartott, hiszen hosszú idő óta nem beszélt már, közben ügyesen kapott el egy kövér zöld hernyót, mely a közeli füz-ágakról pottyant a vízbe.

— Ti emberek azt is hiszitek, hogy mi halak önző, egyes életet élünk. Nem áll; nekünk szervezett társadalmunk van s a fontosabb eseményeket ép úgy megbeszéljük gyűléseinken, mint ti.

Mult héten történt, hogy a júniusi esőzések következtében elszakadt a galambfalvi gát és a teendők megbeszélése végett köztársaságunk elnöke, a Nagy-harcsa, kinek testébe már sok szigony tört bele, gyűlésre hívott össze.

Hírőkeink, a pirospegyes pisztrángok, akik madár-sebességgel szelik szembe is a vizet, összehívták gyorsan a Nagy-küküllő és mellépkatakainak uszóit. A kitűzött időre össze is jöttünk szép számmal.

Javában folyt már a tanácskozás, mikor a rendfentartással megbízott fürge keszegek jelentik a Nagy-harcsának, hogy a gyűlésnek halottjai vannak; képzeld: 20 halott egyszerűen. Keserves zugás vonult a gyűlés tagjain végig és mindjárt rátkok gondoltunk, piros vérű emberek, kik nemesak hálóval ejtettek meg, hanem falánkságunkat khasználva, maszlagot dobtok nekünk.

Ez alkalommal azonban csalódtunk. Elmondom miért. Elnökünk a gyűlést felfüggesztette és a legszigorubb vizsgálatot rendelte el a rejtélyes ügyben. Utasította az erős márnákat, hogy szállítsák a hullákat boncterembe s meghagyta egyben tudós orvosunknak, a ráknak, — ki ollójánál fogva a szabói tisztet is betölti nálunk — hogy ejtse meg a vizsgálatot és állapítsa meg a halál

okát. Tudósunk hamar készen volt jegyzőkönyvével.

Borzadok, ha a jegyzőkönyv eredményére gondolok. Őlni tudunk volna abban a percben.

Elbeszélőm itt gyorsan kapkodott a levegő után, vörös kopolyai kidagadtak, ami azonban nem gátolta abban, hogy egy arrafelé uszó szöcskét mohón el ne kapjon.

— Folytatom. Képzeld, orvosunk hivatalos esküjére való hivatkozással azt állapította meg, hogy társainak halálát papiros-mérgezés okozta. Soha se hallott, halkörökben teljesen ismeretlen fogalom volt ez. Papirossal csak hitvány legyet szoktak ölni, de nem halat. Hálóról lézáról, horogról, szigonyról megmaszlagról — mint halál-okokról — hallottunk már, de papirosmérgezésről nem.

Tudósunk megerősítette diagnózisát azzal, hogy valamennyi halottnak gyomrából egy-egy darabka papirost vett ki, melyet összegyűjtve és légmentes tartályban lepecsételve, elnökünknek terjesztett fel hivatalos iratok kapcsán. Az új felfedezés annyira hatott az egybegyűltekre, hogy nyomban gyűjtés indult meg egy második orvosi facultás létesítésére, mert átláttuk, hogy az új betegséggel szemben védekezniünk és az orvosi kart szaporítanunk kell. Itt a sorok között megjegyzem, hogy rákkörökben az új facultás eszméje nem nagy lelkesedést keltett; a nagy rész azt hangoztatta, hogy a sovány látogatási díjak nem érik fel a drága tanulmányt s inkább megmaradnak eredeti hivatásuknál, a szabóságnál. Csak a kvártélyos asszonyok, kiknek felnőtt leányaik vannak, kardoskodtak erősen az eszme mellett, de leszavaztattak. De hagyjuk e kitérést, ez téged nem érdekel.

Summa-summarum, a rejtélyes ügy a vegyészeti állomás elé került, mely tisztet nálunk a nadályok töltenek be; ti, piros vérűek, piócáknak nevezitek őket, de ez helytelen.

Nálunk piócák nincsenek, e fogalmat ti költöttétek. Ha tanító volnál, tudnád, hogy a fizetés-rendezés előtt mily busás mellékkereset volt a nadály gyűjtés.

Elég az hozzá, hogy e tudós állomás megállapította, hogy a vizsgálat tárgyát képező papiros — cseh papiros volt, a rajta levő virág alakok — cseh tulipánok s tekintettel arra, hogy a cseh tulipánok nagyon sűrűn behálózták minden egyes, az áldozatok által lenyelt papirosdarabkát, megmérgezték falánk társainkat s a magyar nyomda által elvéve odanyomott bötük nem tudták el-lensúlyozni az idegen mérge hatását.

— De tovább, tovább, lássunk tisztán, tudjuk meg, hogy ép, összefüggő állapotban mit képeznek a halálhozó papiros darabkák? Zogtunk mindnyájan, mert megjegyzendő, hogy az egész büntügyi eljárás alatt végig kitartottunk a gyűlés színhelyén, pedig sokunknak volt kicsinyje vagy gyámoltalan örege odahaza.

Igy került az ügy a régészeti bizottság elé, melynek feladata volt az egyes, szétmállásnak indult papirdarabokat olvasható egészszé összeállítani.

E bizottságot nálunk a békák al-

kotják, nem kevés tudással és leleményességgel. Ti piros vérűek, e tudósainkat csak hangjukról és combjukról ismeritek, de nálunk nagy becsülésben állanak. Különösen öregjeink mind buvárkodásban megöszült tudósok.

Szerencse, hogy a sok esőzés folytán a bizottság gyűlésünk színhelyétől nem messze állomásozott s gyűlésünk helyét a bizottság hivatalos épületével lágy iszap kötötte össze.

Ezért elnökünk a csikot rendelte ki, hogy a bizottsággal tegye magát érintkezésbe és kérjen tőle arra nézve, hogy mi volt eredetileg az inkriminált papiros, kimerítő véleményes jelentést.

A csik nevének megfelelő gyorsasággal tett eleget kiküldetésének.

Tudod mi volt eredetileg az a papiros? Hát a ti meghívótok, a ti „Tulipán-estély”-re szóló meghívótok! Husz testvérünknek hideg vére tapad a ti lelketekhez, ti büszke pirosvérűek...

(Folyt. köv.)

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Hirdetmény.

615—906 szám.

Balavásár község előljárósága által közhírré tétetik, hogy az 1906. évi július hó 6. atól kezdődőleg Balavásár községében hetenként pénteken helypénzszedéssel egybekötött heti kirakó és állatvásár tartása engedélyeztetett.

A heti és kirakóvásár a helybeli csendőr laktanya melletti telken fog tartatni.

Az állatvásár megnyitása és vásártér helyisége Hirdetmény útján fog közhírré tétetni.

Balavásár, 1906. július hó 5-én.

Községi előljáróság.

Jakab Imre s. k. Magyarosi János s. k. kjsz. falusbiró.

Egy jó csaladból való fiut tanulónak felvesz Demeter Domokos fűszerüzletébe Székelykeresztúron.

Jó házból való fiu ki a gymnasium III. vagy IV. osztályát végezte gyakornoknak felvétetik Márk Testvérek fűszer- és fonalkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jóhírű fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kivál minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődóm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.